


Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра професійної освіти

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
015.31	Професійна освіта (Будівництво та зварювання)	Бакалавр

Затверджую

Завідувач кафедри

 / Костянтин ПОЧКА /

Розробник силябусу

 / Микола РУДЕНКО /



СИЛАБУС

Основи гендерної та інклюзивної педагогіки

(назва, шифр освітньої компоненти (дисципліни))

1) Статус освітньої компоненти: обов'язкова

2) Контактні дані викладача: доцент кафедри професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, Руденко Микола Васильович, e-mail: rudenko.mv@knuba.edu.ua, тел. (044) 241-55-28, <https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoi-osviti/rudenko-mikola-vasilovich/>

3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Соціологія», «педагогіка», «психологія», «педагогічна психологія», «комунікативні аспекти педагогічної діяльності», «основи гендерної та інклюзивної педагогіки».

4) Коротка анотація дисципліни

Мета курсу – ознайомити здобувачів освітнього рівня «бакалавр» із основами гендерної і інклюзивної педагогіки заради розуміння гендерних та інклюзивних стереотипів та сприяти формуванню педагогічних знань, умінь, навичок, необхідних для майбутніх інженерів-педагогів у їхній майбутній професійній діяльності викладача з метою подолання гендерної асиметрії у навчальних закладах будь-якого рівня акредитації.

Завдання: засвоєння теоретичних знань про механізми, закономірності та особливості гендерного розвитку особистості; ознайомлення з існуючими вітчизняними та закордонними напрацюваннями у галузі теорії гендерної та інклюзивної педагогіки; розвиток розуміння важливості розробки гендерної методології, значення гендерного аналізу та гендерної і інклюзивної освіти; освоєння педагогічних технологій та методик, що дозволяють працювати з гендерними та інклюзивними проблемами у викладацькій діяльності.

5) Структура курсу:

Загальна кількість кредитів ECTS	5
Сума годин:	150
Вид індивідуального завдання	Контрольна робота
Форма контролю	Екзамен

6) Зміст курсу:

Лекції:

Змістовий модуль 1.

Основи гендерної педагогіки

Тема 1. Предмет та задачі курсу гендерної педагогіки. Гендерна освіта та гендерне виховання як соціально-психологічна та педагогічна проблема.

Посилення гуманістичних тенденцій у сучасній педагогіці. Проблеми запровадження гендерної освіти в Україні.

Тема 2. Гендерні підходи в історії педагогіки. Гендерні аспекти в педагогічних проблемах минулого. Історія жіночої освіти.

Основні історичні аспекти гендерної педагогіки. Традиції гендерного виховання в зарубіжній

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
015.31	Професійна освіта (Будівництво та зварювання)	Бакалавр

та українській етнопедагогіці.

Тема 3. Ключові поняття та визначення гендерної теорії.

Актуальність запровадження гендерного підходу в педагогіці. Гендерна теорія та розробка шляхів їх вирішення.

Тема 4. Гендерна ідентичність та її формування. Характеристика статево-рольового розвитку в дитинстві.

Рольова ідентичність як усвідомлення себе суб'єктом психологічних ролей. Основні теорії самосвідомості гендерної ідентичності.

Тема 5. Гендерні ролі та соціалізація. Наслідки порушення гендерно-рольової ідентичності та поведінки.

Характеристика процесу гендерної соціалізації. Особливості і специфічні риси гендерної соціалізації у чоловіків і жінок.

Тема 6. Гендерні стереотипи та гендерна диференціація в системі освіти.

Тенденції розвитку роздільного навчання у світовій практиці та його етапи. Виявлення гендерних стереотипів у системі навчання. Механізми реконструкції гендерних стереотипів учителів та освіти вищої школи.

Тема 7. Гендерний підхід в системі освіти.

Методика гендерної соціалізації школярів. Можливості впровадження принципів гендерно чутливої педагогіки в Україні.

Тема 8. Методологія та проблеми гендерних досліджень в педагогіці. Основні напрями гендерних досліджень.

Аналіз наукових праць закордонних та вітчизняних авторів та напрями гендерних досліджень. Критика традиційної концепції освіти в кінці 60-х рр. ХХ ст. в руслі «критичної педагогіки» (Л. Альтюссер, П. Бордо, Б. Бернштейн, А. Грамши, А. Макларен та ін.).

Змістовий модуль 2.

Основи інклюзивної педагогіки

Тема 9. Загальні засади інклюзивної педагогіки.

Розвиток та становлення інклюзивної педагогіки як науки, її об'єкт і предмет. Основні категорії інклюзивної педагогіки. Інклюзивна педагогіка в системі педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки інклюзивної педагогіки.

Тема 10. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.

Виникнення і розвиток інклюзивної освіти та навчання. предмет і завдання дидактики інклюзивного навчання, її категорії. Система закладів освіти для дітей з обмеженнями життєдіяльності. Особливості організації інклюзивного навчання у закладі загальної освіти.

Тема 11. Особливості розвитку особистості.

Закономірності розвитку особистості. Поняття «норма» і «відхилення» у розвитку дитини. Розвиток психіки дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Розвиток емоційної сфери молодшого школяра з різними видами дизонтогенезу. Розвиток конативної сфери у дітей з нозологіями.

Тема 12. Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.

Методологічна основа соціально-педагогічної діяльності як засобу інклюзивного навчання. Сутність соціально-педагогічної діяльності вчителя початкових класів. Закономірності, принципи, функції та напрями соціально-педагогічної діяльності. Професійна компетентність вчителя початкових класів при виконанні соціально-педагогічної діяльності в інклюзивному класі.

Тема 13. Форми організації інклюзивного навчання.

Форми організації навчання. Спеціальні форми інклюзивного навчання.

Тема 14. Методи і засоби інклюзивного навчання.

Сутність, функції та структура методу. Класифікація методів навчання. Інтенсивні методи розвитку когнітивної сфери. Методи розвитку і корекції емоційної сфери. Методичні прийоми корекції конативної сфери молодших школярів.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
015.31	Професійна освіта (Будівництво та зварювання)	Бакалавр

Практичні заняття:

Заняття 1. Передумови вивчення гендерної проблематики. Гендерна проблематика і держава. Погляди філософів і педагогів на систему виховання з урахуванням гендерних розбіжностей.

Заняття 2. Діяльність Комітету ООН із питань дискримінації щодо жінок. Міжнародна організація праці (МОП) і права жінок.

Заняття 3. Опрацювати текст Конституції України та виписати статті, що стосуються гарантій права на гідність та особисту недоторканність жінки, встановлені у нашій державі.

Заняття 4. Гендерний підхід у вивченні сім'ї. Еволюція сімейно-шлюбних відносин. Етнічні стереотипи поведінки батьків у різних культурних середовищах.

Заняття 5. Сучасні теорії чоловічої та жіночої сексуальності. Особливості статевої соціалізації в суспільстві. Стадії психосексуального розвитку.

Заняття 6. Мова як засіб впливу на формування гендерних стереотипів. Комунікативні моделі в телевізійних і рекламних програмах, художній літературі.

Заняття 7. Гендерні аспекти в професії педагога. Проблема роздільного навчання. Гендерні аспекти адаптації.

Заняття 8. Гендерна диференціація освіти. Форми виявлення сексизму і репродукування гендерних стереотипів у змісті підручників (на основі аналізу підручників для початкової школи).

Заняття 9. Процеси фемінізації освіти: шляхи подолання. Спільне та роздільне навчання (аргументи «за» і «проти»).

Заняття 10. Роль сім'ї у формуванні чоловічого та жіночого типів поведінки. Гендерні стереотипи: справжній батько – це..., справжня мати – це... **(4 год.)**

Заняття 11. Особливості організації та управління навчанням учнів з особливими освітніми потребами.

Заняття 12. Нормативні документи змісту інклюзивної початкової освіти.

Заняття 13. Державний стандарт початкової загальної середньої освіти.

Заняття 14. Підготовка педагога до організації навчального процесу в умовах інклюзивного середовища.

Заняття 15. Педагогічна діагностика як етап підготовки до освітнього процесу.

Заняття 16. Критерії вибору методів та засобів навчання. **(4 год.)**

Заняття 17. Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі. **(4 год.)**

Лабораторні заняття: не передбачено

Індивідуальне завдання: контрольна робота.

Тематика індивідуальних робіт розміщено на сторінці електронного навчально-методичного комплексу

дисципліни:
https://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/201057/mod_resource/content/1/Тематика%20IP%20та%20вимого%20до%20підготовки..pdf

7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3472>